

'IK HAD HET VLAGGEN VOOR EEN LIEKE'

Weinig muzikale tradities die rijker zijn dan de Joodse. Alleen al in Antwerpen houdt Klezmicnoiz de eeuwenoude klezmer actueel. Of de kosmopolitische muziek nog leeft bij de Belgische Jood, is een andere vraag. Accordeonist-gitarist Lieven De Maesschalck: 'De kleztermuzikanten van bij ons zijn meestal gewoon gojim.' Lees: geen zonen van Abraham.

woord Ive Van Orshoven beeld Greetje Van Buggenhout

We stellen Klezmicnoiz-saxofonist-klarinetist Bob Van Brandt voor om de fotoshoot te doen in de buurt van de joods getinte Pelikaanstraat. 'Ach, waarom niet gewoon op de Dageraadplaats? In café Moeskop, bijvoorbeeld.' Moeskop. Waarom ook niet? Dat klinkt Jiddisch genoeg.

Waarom begin je met een klezmergroep?

Lieven De Maesschalck: 'Het woord klinkt exotisch, maar de muziek staat dicht bij de cultuur van West-Europa. Klezmer is ontstaan bij de Joden uit Oost-Europa. Het kent invloeden van de Balkan tot Rusland. De muzikanten behoorden daar tot een lagere sociale klasse. Ze moesten heel veel opdrachten aannemen om rond te komen. Ze speelden vooral op Joodse feesten. Klezmer is bij uitstek bruiloftmuziek. Omdat ze zulke goede muzikanten waren, vroeg ook de lokale bevolking hen geregeld om op te treden. Zo zijn er van overal in Europa invloeden in de klezmer geslopen. Klezmer staat dus dicht bij ons dan pakweg de Amerikaanse jazz of blues, stijlen die in oorsprong Afrikaanse invloeden meekregen.'

Bob Van Brandt: 'Al is het vooral in Amerika dat de klezmer opnieuw tot

Bob Van Brandt (links): 'Onze enige voorwaarde is dat de geest van de klezmer aanwezig is, verder doen we het op onze manier.'

Spaans. Leg eens uit.

Van Brandt: 'Die taal heet Sefardisch. Het is zeer oud Spaans, dat de Joden in de 15de eeuw in Spanje en Portugal spraken. In de 15de eeuw hadden de christenen de Moren verjaagd en brak er een lange periode van intolerantie aan op het Iberisch schiereiland. De Joden

beeld al een paar nummers zelf geschreven, en onze zanger ook. We hebben ook een verschillende achtergrond, waardoor we soms ver afwijken van de klassieke klezmerpatronen. De keuze voor de naam Klezmicnoiz spreekt toch ook voor zich, niet? Hoewel, tien jaar geleden klonken we veel meer *poppy* dan nu. We zijn soberder geworden. Onze groep bestaat nu ook uit vijf leden, in plaats van zeven. Onze zangeres en onze pianist zijn weggefallen.'

GAAN VISSSEN

Wie zijn de andere drie leden?

De Maesschalck: 'Onze drummer is Philip De Jager, die ook in De Munt klassiek percussionist is. Steven Van Gool is onze zanger en bassist. Hij is de bekendste muzikant van de groep. Met Campina Reggae heeft hij zijn eigen project, maar verder speelt hij ook bij Wawadadakwa en El Tattoo del Tigre. Onze violist en oprichter is Deben Van Damme. Hij gaat verder vooral vissen.'

Euh, vissen?

De Maesschalck: 'Ja, schrijf maar op, dat is een grapje onder ons.'

Het is wel jammer dat de zangeres niet meer meedoet. Op de cd *Oode* klinkt ze heel authentiek.

De Maesschalck: 'Ja, maar klezmer is vooral instrumentale muziek. Een zangeres kan dan tijdens een concert maar op een paar nummers meedoen.'

Van Brandt: 'Het heeft ook zijn voordelen om met minder te zijn. Je kan vrijer en ontspannen spelen.'

Heeft iemand van jullie eigenlijk Joodse roots?

Van Brandt: 'Nee. De meeste klezmermuzikanten in België en Nederland zijn gojim, niet-Joden. We hebben ook de indruk dat de klezmer niet echt leeft bij de Joden in België. Op een Joodse bruiloft in Brussel was er een man die na drie nummers kwam zeggen: 'Mooi, hoor. Maar speel ook eens iets Joods.' Na vijf nummers kwam hij het weer vragen. En wij maar ons best doen om de klezmerklassiekers te spelen.'

'Op een Joodse bruiloft was er een man die na drie nummers kwam zeggen: 'Zeer mooi, hoor. Maar speel ook eens iets Joods''

leven is gekomen. In de jaren '30 heeft Amerika een paar virtuozen gekend, maar de Tweede Wereldoorlog luidde een achteruitgang in. Door het trauma van de holocaust en de stijlvermenging met jazz of rock-'n-roll verwaterde de pure klezmer, pas rond de jaren '70 herleefde de muziek.'

LOSJES

Sommige van jullie nummers zingen jullie in een vreemd soort

vluichten toen over zowat heel Europa. Voor onze nummers hebben we soms de Sefardische tekst behouden, maar soms ook aangepast. Van de titel 'Yo m' enamori d'un aire' hebben we bijvoorbeeld gemaakt 'Ik had het vlaggen voor een lieke.'

Jullie benadering is dus losjes?

Van Brandt: 'Onze enige voorwaarde is dat de geest van de klezmer aanwezig is, verder doen we het op onze eigen manier. Ik heb bijvoor-

Klezmicnoiz, op het Vuurfeest in het Vrieselhof, zo 20 sept, Schildesteeweg 95, 2520 Ranst. Info: 03/312.98.78 of www.vrieselhof.be.